

ЛІТЕРАТУРА

1. БТС. Большой толковый словарь русского языка / [автор і керівник проекту, гол. редактор дфн. С.О. Кузнецов]. – Санкт-Петербург : «Норинт», 2008. – 1535 с.
2. Историко-типологическая морфология германских языков: Фономорфология. Парадигматика. Категория имени / Под ред. М. М. Гухман. – М. : Наука, 1977. – 360 с.
3. Кузьменко Ю. К. Фонологическая эволюция германских языков / Ю. К. Кузьменко – Л.: Наука, 1991. – 284 с.
4. Новый словарь иностранных слов: Более 20000 слов / [гол. ред. В. В. Адамчик]. – М. : Современный литератор, 2006. – 1088 с.
5. Шанський М. М. Лексикология современного русского языка // Учеб. пособие для пед. ин-тов по спец. «Рус. яз. и лит.». / М. М. Шанський – М. : Просвещение, 1972. – 328 с.
6. Großwörterbuch Deutsch als Fremdsprache. /Langenscheidt KG. – Berlin und München : 2008. – 1312 S.

Кувшинова Н. Характеристика лексического фонда немецкого языка и общность его с английским, украинским и русским языками.

Работа посвящена исследованию общего лексического фонда немецкого, английского, украинского и русского языков. В статье проанализировано состояние изучения проблемы немецкоязычных лексических заимствований, охарактеризованы причины общего происхождения определённой лексики; подано комплексную историко-лингвистическую характеристику немецких заимствований; рассмотрены лексические единицы немецкого, английского, украинского и русского языков. Индоевропейские языки образуют численную семью родственных языков, к которым относятся и группы германских и славянских языков. Таким образом, несмотря на большие изменения в грамматическом строе, индоевропейские языки сохранили в словарном составе элементы родства. Языки не изолированы друг от друга. Один язык может заимствовать у другого различные языковые единицы. Заимствование не свидетельствует о бедности языка. Заимствования являются процессом перемещения различных языковых элементов из одного языка в другой.

Ключевые слова: немецкие лексические заимствования, индоевропейская лексика, язык-реципиент, семантическая адаптация, родственные языки.

Kuvshinova N. M. Lexical Fund Characteristics of the German Language and its Commonality with the English, Ukrainian and Russian languages.

Work is devoted to the studying of the general lexical fund of German, English, Ukrainian and Russian languages. The article analyzes the problem of studying the German lexical borrowings, characterizes causes of a common origin of the certain expressions, presents a comprehensive historical and linguistic characteristics of German borrowings; considers lexical units in German, English, Ukrainian and Russian languages. Indo-European languages form a numerical family of related languages, which include a group of Germanic and Slavic languages. Thus, despite the large changes in the grammatical structure, Indo-European languages have preserved elements of the relationship in the vocabulary. Languages are not isolated from each other. One language can borrow from other various linguistic units. Borrowing does not argue the poverty of language. Borrowing is a process of the various linguistic elements moving from one language to another.

Keywords: German lexical borrowings, Indo-European vocabulary, language-recipient, semantic adaptation, related languages.

Тетяна Олійник
(Київ)

УДК 413.13(43)

ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОСТОРОВИХ ІНТЕРПРЕТАЦІЙ В АНГЛО-УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ

Розглянуто культурально-перекладацьку специфіку способів представлення простору в англо-українському перекладі. Доведено, що у різних культурах цей простір може описуватися по-різному, залежно від того, яку інформаційну цінність має опис простору для реципієнта і мовця. Досліджено явища, які мають позамовну інтерпретацію і пов'язані з фоновими знаннями, що залежать від вибору перекладача. Обґрунтовано можливості і необхідності культурологічного підходу до перекладу. Виявлено культуральні закономірності у мовному структуруванні дійсності двох культур.

Визначено лінгвокультурологічні особливості організації інформації у мові. Вивчено лінгвокультурологічні можливості різних мовних угруповань. Досліджено вплив культури на переклад. У статті пояснено вибір термінів дослідження: «(культуральна) ознака», «(культуральний, або культурологічний) маркер», «реалія». Продемонстровано, що категорія простору складає цінний культурологічний матеріал.

Ключові слова: лінгвокультурологічна модель, переклад, фрейм, культура, маркер, реалія, ознака, простір.

Постановка проблеми. Останнім часом теоретики і практики перекладу звертають особливу увагу на культуру, яка має особливе значення для перекладу. Однак послідовної і чіткої перекладознавчої концепції, пов'язаної із культурою, поки немає. У нашій роботі ми розглядаємо розроблену нами лінгвокультурну модель процесу перекладу, яка б заповнила наявну прогалину в теорії перекладу і відобразила особливості трансляції культури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В. Н. Комісаров зазначав, що переклад служить засобом міжкультурних контактів, указував, що взаємодія культур при перекладі передбачає насамперед прагнення ознайомити читачів перекладу із фактами та ідеями, які властиві чужій культурі, для розширення їх світобачення, можливості зрозуміти, що в інших народів можуть бути інші звичаї, що треба знати і поважати інші культури [2, с. 130].

Урахування в перекладі особливостей культури дає змогу підходити до перекладу як до міжкультурної комунікації, оскільки передбачає подолання мовних і культурних бар'єрів. Маючи таку двояку спрямованість (з одного боку, на вихідну культуру та її мову, а з іншого боку – на культуру, на мову якої виконується переклад), переклад покликаний зблизити носіїв різних культур, забезпечити їх взаєморозуміння [5, с. 314 – 315], налагодити процес спілкування між лінгвокультурними спільнотами [4, с. 118].

А. Д. Швейцер наголошував, що переклад відіграє важливу роль для знайомства з чужою культурою, оскільки він перетинає не лише кордони мов, але і межі культур, а створюваний в ході цього процесу текст транспортується не тільки в іншу мовну систему, але і в систему іншої культури [6, с. 37].

Метою нашої статті є обґрунтування можливості і необхідності культурологічного підходу до перекладу та виявлення культуральних закономірностей у мовному структуруванні дійсності. Мета визначає **завдання дослідження**, які можна сформулювати таким чином: визначити лінгвокультурологічні особливості організації інформації у мові; вивчити лінгвокультурологічні можливості різних мовних угруповань; дослідити вплив культури на переклад.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналізуючи матеріал, ми використовуємо фреймову методику, яка дає змогу найбільш наочно простежити механізм побудови висловлювання, пов'язаного з певними культуральними ознаками. Тут необхідно підкреслити, що активацією фрейма визнається вживання будь-якої одиниці (ознаки), оскільки така одиниця є частиною фрейма, який характеризує вислів у цілому. Особливості вживання тієї чи іншої одиниці переносяться на характеристику всього висловлювання.

Робочими термінами в нашому дослідженні є «(культуральна) ознака», «(культуральний, або культурологічний) маркер», «реалія». Найбільш загальним виступає термін «ознака», який використовується для вказівки на будь-який елемент дійсності, може мати як культуральну специфіку, так і володіти універсальним характером, тобто вживатися в різних культурах. Термін «маркер» використовується стосовно такої ознаки, яка реалізована в тій чи іншій культурі і використовується в художньому тексті для вказівки віднесеності подій, описуваних у цьому тексті, до певної культури. «Реалія» має ознаки, яким характерна культуральна специфіка, тобто має місце лише в одній із розглянутих нами культур. Реалія може виступати як культурний маркер, що вказує на належність тексту до певної культури. Слід зазначити, що маркер не обов'язково є реалією. Поняття «маркер» є більш ширшим, ніж «реалія».

У нашій розвідці зосередимо увагу на культурально-перекладацькій специфіці способів представлення простору, які дають змогу якомога повніше структурувати дійсність.

Деякі групи ознак, які розглядаємо, мають позамовну інтерпретацію. Це явища, які пов'язані з фоновими знаннями і які залежать від вибору перекладача. Вони мають безпосередньо

культуральний характер. До таких належать способи подання простору. Осмислення людиною себе не обмежується осмисленням себе як особистості. Людина мислить себе також в координатах простору і часу. Час і простір – виміри людського життя, в яких перебуває людина. Тому ці дві категорії складають цінний культурологічний матеріал.

Поняття «культура» своєю енциклопедичністю дає велике поле діяльності для дослідників багатьох галузей. Тому на підтвердження доцільності та природності розгляду особи в її взаємозв'язку з простором звернемося до А. Ейнштейна, який в основному рівнянні теорії відносності вперше встановив зв'язок між трьома фундаментальними поняттями: простір – час – суще [1, с. 29]. Поняття сущого дуже широке і включає, серед інших реальних ознак, також особу, а все, що робиться особою або відбувається незалежно від неї, має місце або в тривимірному евклідовому просторі, або в чотирьохмірному просторі-часі [1, с. 31]. Простір – це те, в чому живе людина і в чому вона переміщається.

У різних культурах цей простір може описуватися по-різному, залежно від того, яку інформаційну цінність має опис простору для реципієнта і мовця. Наприклад, для представника англо-американської культури може виявитися важливим докладний опис просторового маршруту, який проробляє особа. Для представника іншої культури, скажімо, української, така просторова деталізація несуттєва, оскільки україномовний реципієнт може бути незнайомий з просторовими маркерами інокультурного тексту. Тому в перекладі ці просторові маркери можуть пропускатися: *Then instead of going back by the same route, he took the Jones Beach Causeway right on through to the town of Merrick and onto the Meadowbrook Parkway until he reached the Northern State Parkway. He rode that to the Long Island Expressway and then continued on to the Whitestone Bridge and through the Bronx to his home in Manhattan* [6, p. 109] / Потім він повернувся в Нью-Йорк іншим шляхом і поїхав до себе в Манхеттен [1, с. 87].

Неінформативність інокультурних просторових маркерів часто веде до того, що, перше, в перекладі вони ігноруються, а по-друге, їм може бути дано пояснення в тексті коментарів, якщо твір свідомо розрахований на інокультурного реципієнта і виданий не в країні культури оригіналу, а в інокультурній країні: *No stimuli worked upon them, no voices called them from without, no fragments of their own thoughts came suddenly from the minds of others and missing the clamor of Empire they felt that life was not continuing here* [5, p. 43]. / Ані якихось зовнішніх спонукань, ні голосів, на які потрібно відгукнутися, ні обривків власних думок, почутих від когось іншого, і здається, саме життя зупинилося і не йде далі [3, с. 16].

Як впливає з перекладу, просторовий маркер *Empire* не зазначений в українському перекладі, а автор коментарів до англійського видання В. М. Толмачев пояснює його таким чином: «*Empire* – тут, ймовірно, маються на увазі США, порівн. *The Empire City* (амер.) – м. Нью-Йорк, *the Empire State* – штат Нью-Йорк» [5, с. 347].

Такі англійські вислови базуються на просторово-деталізуючому фреймі, один з терміналів (або декілька терміналів) якого буває заповненим зазначенням такого просторового маркера, який відомий представникам вихідної культури. Знання про простір у перекладних українських висловлюваннях структурується на основі просторово-урізаного фрейма, в якому немає терміналу, який мав би бути заповненим вказівкою на інокультурний просторовий маркер, у цьому фреймі ніби ігнорується частина знання про простір.

Дуже часто англійські вислови активують просторово-узагальнювальний фрейм. На мовному рівні це виражається у використанні узуально прийнятих найменувань, тобто таких способів референції, які зазвичай застосовуються для позначення будь-яких певних просторів – материків, країн, частин країни і т. і. При перекладі цих висловлювань українською мовою спостерігається активація просторового фрейма, представленого своїм просторово-уточнювальним різновидом. Один із терміналів цього фрейма заповнюється конкретною вказівкою простору: *The bus had wooden seats; they reminded her of travelling third-class on the Continent* [4, p. 149] / В автобусі були дерев'яні сидіння – це нагадало Сьюзен про те, як вона їздила по Франції у вагоні третього класу (Переклад наш. – Т. О.); *He would have to stay out on the Coast* [6, p. 76] / Йому аж ніяк не відлучитися з *Голівуду* [1, с. 62]; *I'm going to build the greatest racing stable this country has ever known* [6, p. 59] / Буду розводити таких рисаків, яких ще не бачили в Америці [1, с. 49]; ... *She had a low but clear voice, with no hint either of the over-buxom vowels of Yorkshire or the plum-in-the-mouth of the Home Counties* [4, p. 20] / Голос у неї був тихий,

але виразний, в її говірці не проскакували грудні йоркширські голосні, але не було і тієї мішанини звуків, характерної для уродженців *східних графств*, про яку говорять: у нього немов повно горіхів у роті (Переклад наш. – Т. О.).

При цьому, очевидно, слід враховувати, в якій культурі написано твір, з якого запозичені наші приклади. У своїй роботі ми розглядаємо основну, магістральну, культуру [3, с. 405], якою є англійська (або англомовна) культура. Остання об'єднує в собі латеральні, такі як, наприклад, англо-американська (США), британська (Великобританія) та ін. Зазвичай ми не говоримо про латеральні культури, об'єднуючи їх в загальну – англомовну (англійську) культуру. Однак іноді приклади вимагають розмежування загальної культури на «субкультури». Наприклад, референція *coast* застосовна лише при описі простору в англо-американській культурі. Неможливість використовувати *coast* при описі простору в британській культурі пояснюється, мабуть, прагматичним аспектом, а саме – малими розмірами Великобританії (порівняно з США) та її острівним становищем: яку б частину простору британської культури ми не брали до уваги, вона майже завжди буде знаходитися на узбережжі. А *Home Counties* використовується для вказівки на східні графства Великобританії, а не США, очевидно тому, що в США адміністративним поділом є штати. Референція *this country* застосована стосовно до будь-якої країни перебування мовця, в тому числі до його рідної країни. Ми пов'язуємо цей спосіб референції з «об'єктивністю» – такою культурною цінністю, яка властива англосаксонській культурі. Називаючи свою країну *this country*, представники цієї культури ніби «об'єктивні» у своєму ставленні до неї, не проявляючи якихось позитивних чи негативних емоцій.

Опис просторового розташування також може знаходитися в залежності від того, до якої культури належить вихідний текст: He opens the car from the passenger side, wincing at the pung of the brittle door spring and quickly ducking his head into the car [8, p. 23]. Роман Дж. Апдайк «Кролику, біжи!», з якого взято приклад, належить до англо-американської культури, в якій, як і в більшості країн світу, passenger side автомобіля – це права сторона. Переклад: Відкривши праві дверцята, він здригається від клацання тугої дверної пружини і швидко просовує голову всередину (Переклад наш. – Т. О.). Але якби твір відносився до британської культури, то тоді passenger side виявилася б лівою стороною, оскільки у Великобританії прийнятий правосторонній рух.

Активация просторово-уточнювального фрейма в українському висловлюванні може призвести до того, що просторові найменування дають мовою перекладу. Це пояснюється прагматичною спрямованістю перекладного варіанту на іншомовного реципієнта, а саме – прагненням зробити для нього зрозумілими деякі іншомовні назви: He is in Lancaster, surrounded by funny names: Bird in Hand. Paradise. Intercourse. Mt. Airy. Mascot [1, p. 28] / Він у Ланкастері, навкруги містечка зі смішними назвами: Синиця в Руці. Рай. Зносини. Повітряна Гора. Талісман (Переклад наш. – Т. О.).

Часто просторово-уточнювальний фрейм веде до того, що в українському висловлюванні просторова ознака буває представлена більш розгорнуто, ніж в англійському варіанті, за рахунок додаткової, деталізуючої ознаки, яка супроводжує основну просторову ознаку. Тобто вказівка на основну просторову ознаку присутня як в англійському, так і в українському варіанті, а вказівка на деталізуючу ознаку – тільки в українському варіанті. Фрейм таких українських висловлювань визначається як просторовий уточнювально- деталізуючий: Pencey Prep is this school that's in Agerstown, Pennsylvania [7, p. 28] / Пенсі – це закрита середня школа в Егерстауні, штат Пенсільванія [2, с. 24]; Three days later Kay Adams got out of a taxi in front of the Corleone mall in Long Beach [6, p. 238] / Через три дні Кей Адамс вийшла з таксі біля входу в паркову резиденцію Корлеоне поблизу міста Лонг-Біч [1, с.173]; He takes Warren Avenue through the south side of town and comes on 422 near City Park [8, p. 36] / По Уоррен-авеню перетинає південну частину міста і біля міського парку виїжджає на дорогу № 422 (Переклад наш. – Т. О.).

В англо-американській культурі такі маркери, як назва штату, назва міста, номер дороги є звичними і не вимагають деталізованого уточнення. Для реципієнта – представника української культури – ці маркери можуть бути малоінформативними. Для надання їм більшої культуральної цінності перекладач адаптує їх, роблячи більш прийнятними для реципієнта. У цьому випадку адаптація зводиться до деталізації просторових ознак за рахунок уведення таких вказівників, як «штат», «місто», «дорога №». Така адаптація називається культурно-прагматичною (за В. Н.

Комісаровим). Вона становить невід'ємну частину загальної стратегії перекладача. Відсутність у реципієнта когнітивної інформації, зумовлена культурними відмінностями між двома мовними колективами, веде до того, що повідомлення в перекладі не буде зрозумілим і переклад практично не відбудеться [2, с. 127]. Щоб забезпечити можливість розуміння реципієнтом вихідного повідомлення, перекладач вживає деякі адаптивні заходи (уточнювальна деталізація просторової ознаки). У таких випадках перекладач-посередник між вихідною і цільовою культурами відіграє велику роль, він повинен знати як елементи культурного фонду вихідної культури, так і когнітивні можливості реципієнта – представника цільової культури. Тому зрозуміле прагнення перекладача зробити перекладний варіант якомога прийнятнішим для сприйняття реципієнтом, наприклад, ввести в текст перекладу такі деталі, які б експлікували те, що мається на увазі в вихідному варіанті: Young Vito went to work in the Abbandando grocery store on Ninth Avenue in *New York's Hell's Kitchen* [6, р. 197] / Юний Віто приступив до роботи в бакалійній крамниці Аббандандо на Дев'ятій авеню, прямисінько в «пекельній кухні» – районі Нью-Йоркської бідноти [1, с. 140].

Однак, трапляються випадки, коли культурно-прагматична адаптація в перекладі відсутня. Це буває у випадку структурування знання про такий простор, який, на думку перекладача, відомий як англо-, так і українокультурному реципієнту, наприклад: Because of the gas rationing still in effect, there was little traffic on the *Belt Parkway to Manhattan* [6, р. 43] / Ще не скасували талони на пальне, і *Кільцеве шосе*, що веде на *Манхеттен*, було безлюдне [1, с. 35].

Якщо назва культурного маркера *Belt Parkway* представлена українським перекладом «Кільцеве шосе», то назва частини Нью-Йорка – Манхеттен – не адаптована. Цей просторово-культурний маркер, імовірно, відомий українокультурному реципієнту.

Висновки дослідження та перспективи подальших наукових розвідок. Отже, ми розглянули культурологічні особливості способів подання простору, які дають змогу якомога повніше структурувати дійсність, а також їх відтворення у перекладі. Ці способи не абсолютні. Тому дослідження культуральної специфіки сприятиме осмисленню не тільки власне культурологічних, але також мовних явищ. З іншого боку, аналіз мови в аспекті перекладознавства часто дозволяє оцінити специфіку культури. Вивчення культури через аналіз мови становить цінний практичний і теоретичний матеріал у ракурсі розширення наших знань про дійсність. Це питання залишається актуальним для студіювання успішного перебігу і результату процесу перекладу, тому проблематика потребує подальших розвідок.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Герловин И. Л. Основы единой теории всех взаимодействий в веществе / И. Л. Герловин. – Л.: Энергоатомиздат, 1990. – 432 с.
2. Комиссаров В. Н. Культурно-этнографическая концепция перевода / В. Н. Комиссаров // Картина мира: лексикон и текст (на материале английского языка): сб. науч. тр. МГЛУ. – М., 1991. – Вып. 376. – С. 126–131.
3. Лакофф Дж. Метафоры, которыми мы живем / Дж. Лакофф, М. Джонсон // Теория метафоры. – М.: Прогресс, 1990. – С. 387–415.
4. Общение. Текст. Высказывание. – М.: Наука, 1989. – 175 с.
5. Хухуни Г. Т. Перевод как средство достижения межкультурного понимания / Г. Т. Хухуни // Психолінгвістика і межкультурне взаємопознання: Х Всесоюз. симп.: тезиси докл. – М., 1991. – С. 314–315.
7. Швейцер А. Д. Теория перевода: Статус. Проблемы. Аспекты / А. Д. Швейцер. – М.: Высшая школа, 1986. – 138 с.

МАТЕРІАЛИ ДОСЛІДЖЕННЯ:

1. Пузо М. Хрещений батько: [роман] / М. Пузо; [пер. В. Батюк та О. Овсяук]. – К.: Рад. письменник, 1991. – 447 с.
2. Селінджер Дж. Д. Над прірвою у житті: [роман] / Дж. Селінджер; [пер. О. Логвиненко]. – К.: Молодь, 1984. – 172 с.
3. Фіцджеральд Ф. С. Ніч лагідна: [роман] / Ф. С. Фіцджеральд; [пер. М. Пінчевського]. – К.: Дніпро, 1975. – 335 с.
4. Braine J. Room at the Top: [novel] / J. Braine. – М.: Foreign Languages Publishing House, 1961. – 272 p.
5. Fitzgerald F. S. Tender is the Night: [novel] / F. S. Fitzgerald. – М.: Raduga Publishers, 1983. – 400 p.
6. Puzo M. The Godfather: [novel] / M. Puzo. – London-Sydney: Pan Books Ltd., 1974. – 448 p.
7. Salinger J. D. The Catcher in the Rye: [novel] / J. D. Salinger. – М.: Progress Publishers, 1979. – 248 p.
8. Updike J. Rabbit, Run: [novel] / J. Updike. – Greenwich, Conn.: Fawcett Publications, Inc., 1962. – 255 p.

Олейник Т. Лингвокультурные особенности пространственных интерпретаций в англо-украинском переводе.

В статье рассмотрена культурально-переводческая специфика способов представления пространства в англо-украинском переводе. Доказано, что в разных культурах это пространство

может описываться по-разному, в зависимости от того, какую информационную ценность имеет описание пространства для реципиента и говорящего. Исследованы явления, которые имеют внеязыковую интерпретацию, связаны с фоновыми знаниями и зависят от выбора переводчика. Обоснованы возможности и необходимости культурологического подхода к переводу. Выявлено культуральные закономерности в языковом структурировании действительности двух культур. Определены лингвокультурологические особенности организации информации в языке. Изучены лингвокультурологические возможности различных языковых групп. Исследовано влияние культуры на перевод. В статье объяснено выбор терминов исследования: «(культуральный) признак», «(культуральный, или культурологический) маркер», «реалия». Продемонстрировано, что категория пространства составляет ценный культурологический материал.

Ключевые слова: лингвокультурологическая модель, перевод, фрейм, культура, маркер, реалия, признак, пространство.

Oliynyk T. Linguistic-Cultural Features of Spatial Interpretations in English-Ukrainian Translation.

The cultural-translation specificity of space representation in English-Ukrainian translation is considered in the article. It is proved that in different cultures, this space can be described in different ways, depending on what type of information is valuable for a recipient and a speaker for space description. Phenomena with extra-linguistic interpretation, related to background knowledge and depended on the choice of the translator are studied. The possibility and necessity of cultural approach to translation is proved. Cultural patterns in speech structuring reality in two cultures are found. Linguistic-cultural features of information in the language are defined. Linguistic-cultural possibilities of the different language groups are studied. The influence of culture on translation is investigated. The article explains the choice of the terms of the study: "(cultural) sign", "(cultural) marker", "realia". It is demonstrated that the category of space is a valuable cultural material.

Key words: linguistic-cultural model, translation, frame, culture, marker, reality, sign, space.

Сергій Романюк
(Маріуполь)

УДК 811.111'25(045)

**МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ ПЕРЕКЛАДАЧА
ЯК МІЖДИСЦИПЛІНАРНА КАТЕГОРІЯ**

У статті представлено модель мовної особистості перекладача, визначено її рівні та компоненти, обґрунтовано чинники, що впливають на формування зазначеного феномена. Автор висвітлює поняття мовної картини світу білінґва, аналізує процеси мовної взаємодії, розкриває причини та механізми явища інтерференції. Міждисциплінарний характер вивчення мовної особистості перекладача свідчить про необхідність висвітлення цієї проблеми як комплексного багатогранного явища, що зумовлює актуальність обраної теми дослідження. Мовні та психологічні мотиви перекладача висвітлюються у рамках мовної політики, контексті сучасної мовної ситуації, що впливає на формування національної свідомості перекладача. Автор також визначає комунікативні стратегії для здійснення цілісного аналізу мовної картини світу білінґва.

Ключові слова: мовна особистість перекладача, мовна картина світу, антропологічний підхід, інтерференція, комунікативний кодекс перекладача.

Постановка проблеми. Питання антропологічної лінгвістики повернулися в коло перекладознавчих студій, що виявляється, зокрема, в розширенні акцентів до розуміння мовної картини світу, становлення дискурсивного мислення, рівнів та компонентів мовних здібностей перекладача. Сучасні дослідження окремих аспектів зазначеного феномена репрезентовані різними науковими напрямками та школами, серед яких «Логічний аналіз мови» (Н. Арутюнова, Т. Булигіна, О. Шмельов, В. Воробйова та ін.); «Семіотичне коло» (А. Вежбицька, Е. Сепір, Б. Уорф, О. Єсперсен та ін.); «Мова і суспільство» (В. Карасик, О. Кубрякова, К. Седов, О. Сиротинина, Н. Рябцева, В. Постовалова, Б. Серебреніков, Т. Радзієвська).